Raadsvoorstel

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Ontwerpbegroting 2023 VGGM

Adviseur	: K. Schaap	**Datum B&W**	: 21 juni 2022
Programma	: 0 en 7	**Datum Raad**	: 5 juli 2022
Portefeuillehouder	: E. Weststeijn/T. van der Pas	**Openbaar**	: ja

---

Aan de Raad

Aanleiding
Op 28 april 2022 heeft onze Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM) de ontwerpbegroting 2023 voor een zienswijze aangeboden aan de raden van de 15 deelnemende gemeenten. De VGGM verzoekt de gemeenten om voor 15 juli 2022 de zienswijze bij de directie van het Dagelijks Bestuur van de VGGM aan te leveren, zodat de zienswijze bij vaststelling van de begroting 2023 in het Algemeen Bestuur van de VGGM kan worden meegenomen. De ontwerpbegroting 2023 bevat tevens de geactualiseerde begroting 2022 en een voorstel voor de resultaatbestemming 2021.

Gevraagde beslissing
1. Kennis te nemen van de ontwerpbegroting 2023 van de VGGM.
2. Kennis te nemen van de jaarrekening 2021 en de voorgenomen bestemming van het resultaat van de jaarrekening 2021.
3. Bijgevoegde zienswijze in te dienen bij het Dagelijks Bestuur van de VGGM ten aanzien van de ontwerpbegroting 2023 van VGGM en de voorgenomen bestemming van het resultaat van de jaarrekening 2021.
4. De gevolgen van de definitief vastgestelde begroting te verwerken in de programmabegroting 2023 van Rozendaal.

Wat willen we bereiken?
Door u in de gelegenheid te stellen om een zienswijze te geven op de ontwerpbegroting van de VGGM, kunt u invloed uitoefenen op financiën, taken en te behalen doelstellingen van de VGGM. De zienswijzemogelijkheid is vastgelegd in de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM, 2015) en de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr).

Argumenten
1. De ontwerpbegroting 2023 brengt helder in beeld waarop de te verwachten uitgaven voor 2023 zijn gebaseerd
De ontwerpbegroting is een weergave van inhoud en financiën voor de VGGM in 2023. In deze begroting staat hoe de VGGM inspeelt op landelijke ontwikkelingen en welke regionale accenten in de uitvoering van het beleid zijn vastgelegd. De begroting en kaders worden normaliter in de maand december twee jaar voor het betreffende begrotingsjaar opgesteld (dat zou in dit geval dus december 2021 zijn geweest). Het AB van de VGGM heeft in december 2021 besloten de totstandkoming van deze ontwerpbegroting 2023 enige maanden uit te stellen tot april 2022, zodat de effecten van een aantal recente ontwikkelingen kunnen worden verwerkt.

De ontwerpbegroting 2023, achterliggende documentatie en het jaaroverzicht 2021 inclusief het jaarverslag 2021 zijn te vinden op www.vggm.nl/bestuurlijk/raadsinformatieronde. De VGGM heeft in mei en juni 2022 een aantal fysieke raadsinformatiebijeenkomsten georganiseerd voor (nieuwe) raads- en collegeleden om een toelichting te geven op belangrijke ontwikkelingen.

2. Een aantal ontwikkelingen leiden tot een structurele en onvermijdelijke kostenverhoging
In de ontwerpbegroting van de VGGM zien we een aantal elementen die doorwerken in onze (structurele) bijdragen aan de VGGM. We verwerken deze in onze eigen programmabegroting voor 2023 (e.v.). Het gaat met name om:
- loon-/prijscompensatie (bijna € 1,4 mln. in 2023);
- functiewaarderingstraject GGD (€ 596.000 in 2023, oplopend naar € 999.000 in 2025);
- vaccinatie tegen Meningokokken (€ 283.000 in 2023);
- uitbreiding prenataal huisbezoek door de jeugdgezondheidszorg (JGZ) aan zwangere vrouwen in een kwetsbare situatie (€ 198.000 in 2023).

De kosten van loon-/prijscompensatie en van de functiewaardering bij de GGD zijn niet te vermijden. De functiewaardering is eerder al als risico benoemd, toen nog zonder bedrag. De kosten voor de Meningokokkenvaccinaties en uitbreiding prenataal huisbezoek worden voor de gemeenten (naar verwachting) gecompenseerd via het Gemeentefonds.

3. Versterking bedrijfsvoering VGGM leidt in het voorstel tot structurele kostenverhoging en incidenteel kosten voor verdiepend onderzoek
Uit een benchmarkonderzoek (2021) is gebleken dat de bedrijfsvoering van de VGGM krap is georganiseerd. De VGGM ziet het als noodzakelijk om de bedrijfsvoering op korte termijn te versterken. Met de eerste voorstellen daarvoor is een structureel bedrag van € 1,5 mln. gemoeid, te verdelen over de gemeentelijke bijdragen Brandweer en GGD. Dat bedrag is gebaseerd op een inschatting. Daarnaast wil de directie van de VGGM uit het overschot van 2021 een bedrag van € 400.000 bestemmen voor een diepgaand onderzoek naar de bedrijfsvoering. Onderstaand kader bevat een nadere toelichting.

Programma 'Samen Beter Bedrijfsvoeren'
De benchmark brandweerzorg (2021), de toename van het takenpakken dat de VGGM in opdracht van het rijk moet uitvoeren en actuele wijzigingen in wet- en regelgeving (denk aan taken rondom Covid-19 en toegenomen ICT risico's) zorgen ervoor dat sprake is van een taakverzwaring voor de Veiligheidsregio's. Gelet op de krappe ondersteuning bij de VGGM is er een risico dat het primaire proces wordt geraakt. Dit primaire proces staat overigens ten dienste van én de veiligheidspoot (brandweer, crisis, bevolkingszorg) én de gezondheidspoot (GGD-taken).

De VGGM gaat met alle bestuurders in gesprek om een gezamenlijke ambitie en plan op te stellen. Op basis van deze uitkomsten kunnen maatregelen voor de middellange termijn en een uitgangspunt voor een toekomstbestendig overheadpercentage worden vastgesteld. De VGGM wil voor dit onderzoek incidenteel € 100.000 reserveren. Deze kosten hebben met name betrekking op de strategische begeleiding, het operationaliseren van de ambitie en externe toetsing. Voor de analyse van de werkprocessen en rolverduidelijking stelt de VGGM voor om incidenteel € 300.000 te reserveren. Dit betreft de interne begeleiding, de uitwerking van de processen op hoofdlijnen en identificeren van hiaten in de huidige invulling van de processen en rollen. VGGM stelt voor het resultaat over 2021 te gebruiken ter dekking van deze incidentele kosten.

4. De jaarrekening 2021 sluit positief; de ontwerpbegroting 2023 bevat een voorstel voor de resultaatbestemming

De VGGM heeft van de € 174 mln. begrote inkomsten € 1,7 miljoen niet besteed (ongeveer 1%). Het batig saldo is met name ontstaan door minder activiteiten als gevolg van COVID-19 binnen het programma Brandweerzorg is gerealiseerd. De € 1,7 mln. is als te bestemmen resultaat als volgt verantwoord. In 2021 is bestuurlijk besproken om de financiële effecten voor 2022 als gevolg van de functiewaardering voor artsen en verpleegkundigen uit het overschot te dekken (€ 479.000). Om de administratieve last van de afbouw van bevolkingszorg te beperken wordt voor 2022 € 132.000 uit het resultaat van 2021 afgedekt. Daarnaast wordt dus voorgesteld om voor het programma 'Samen Beter Bedrijfsvoeren' € 400.000 te reserveren uit het resultaat. Dit betekent dat van het voorlopige resultaat (€ 1,7 mln.) in totaal € 1.011.000 gereserveerd wordt. Het restant vloeit naar rato terug naar de gemeenten. De voorgenomen resultaatbestemming 2021 is opgenomen in paragraaf 3.6 van de ontwerpbegroting 2023.

4. Onze conceptzienswijze is kritisch op de structurele investeringen in bedrijfsvoering en de incidentele bestemming van het resultaat
De directie van de VGGM geeft zoals gezegd aan € 1,5 mln. (waarbinnen 9,5 fte) structureel nodig te hebben voor de versterking van de bedrijfsvoering. De onderbouwing voor dit bedrag is gebaseerd op een 'beste inschatting van dit moment'. Het college vindt dit een (te) magere onderbouwing om een uitzetting van de begroting te verdedigen. Voorstel is om dit op te nemen in de conceptzienswijze namens uw raad.

Naast de structurele uitbreiding met 9,5 fte wil de directie een onderzoek laten doen om diepgaander uit te zoeken wat er nodig is. Onderdeel van dit onderzoek vormen de gezamenlijke ambities van bestuur en organisatie ten aanzien van de uitvoering van taken die zijn ondergebracht bij VGGM. Daarbij wordt aangegeven dat indien uit dit onderzoek blijkt dat de uitbreiding niet nodig is, de voorgestelde uitzetting van de begroting vanzelfsprekend niet wordt doorgevoerd. Ook is denkbaar dat op basis van dit nader onderzoek aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn. Deze maatregelen zouden dan aansluitend worden verwerkt in de begroting 2024. Dit lijkt de verkeerde volgorde: eerst dient onderzoek plaats te vinden, daarna kan indien nodig beargumenteerd een verhoging worden voorgesteld. Voor de meest urgente zaken in 2022 en 2023 kan in de tussentijd wellicht een oplossing worden gezocht binnen bestaande (personeels)budgetten. Het voorstel is om dit punt op te nemen in de conceptzienswijze namens uw raad.

Zoals gezegd stelt de directie voor om € 400.000 uit het positieve jaarrekeningresultaat te gebruiken voor het onderzoek naar de versterking van de bedrijfsvoering. In de ogen van het college is dit een (te) fors bedrag en moet het voor minder kunnen. Ook dit punt is in de conceptzienswijze opgenomen.

Tot slot is het wat betreft het college noodzakelijk om te kijken welk deel van de kosten ten laste van de huidige begroting kunnen komen (door terugdringen van andere kostenposten), voordat tot uitzetting van de begroting wordt besloten. Dit is niet anders dan hoe het in gemeenten gaat. Daarbij komt dat wij vorig jaar geconfronteerd werden met een fors hogere bijdrage aan de VGGM vanwege de herverdeling van de brandweerkosten. In onze zienswijze kwam toen terug dat onze raad aandringt op structurele besparingen bij de VGGM. In plaats van met besparingen worden we nu opnieuw geconfronteerd met hogere kosten. Het voorstel is om dit op te nemen in de conceptzienswijze van uw raad.

Kanttekeningen
1. Door autonome ontwikkelingen wordt de druk op de bedrijfsvoering hoger

De autonome ontwikkelingen waardoor de versterking van de bedrijfsvoering noodzakelijk worden geacht zijn onder andere de implementatie van de Wet Open Overheid, eisen rond informatiebeveiliging en privacy (o.a. splitsing CISO – FG), eisen rond en inregelen van de rechtmatigheidsverantwoording bij de jaarrekening en de beheersing fiscale risico's. In paragraaf 2f van de conceptbegroting worden deze ontwikkelingen toegelicht.

Het college erkent en ondersteunt de noodzaak voor versterking van de bedrijfsvoering. De risico's nemen toe, en doen zich ook daadwerkelijk voor. Als voorbeeld noemen we een situatie die zich in 2021 voor deed rond de (te lage) afdracht van een verplichte heffing en issues op informatieveiligheid Als gemeente hebben wij ook met dergelijke risico's te maken. In die zin zijn de investeringen in de bedrijfsvoering herkenbaar, verdedigbaar en mogelijk in de toekomst ook deels onontkoombaar.

2. Landelijke risico's kunnen in de toekomst leiden tot een verdere uitzetting van de
De VGGM adresseert een aantal grote risico's. Deze zijn niet financieel vertaald, maar dragen wel het risico in zich dat ze op termijn leiden tot verdere kostenstijgingen. Overigens betreft het merendeels risico's die zich niet beperken tot ónze regio, maar die landelijk spelen. Het betreft met name:
- de meerjarige effecten van het COVID-19 virus op de reguliere dienstverlening;
- complexiteit van de positie van brandweervrijwilligers naar aanleiding van de implementatie van de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (WNRA);
- arbeidsontwikkelingen, waaronder een krappe arbeidsmarkt, vergrijzing en vitaliteit;
- toenemende ICT-lasten als gevolg van verdere digitalisering en plaatsonafhankelijk werken.

Wat gaan we daarvoor doen?
a) Planning
Na besluitvorming in uw raad van 5 juli sturen we de zienswijze naar het DB van de VGGM (deadline: 15 juli). Het bestuur van VGGM betrekt de zienswijzen van de betrokken gemeenten bij hun besluitvorming over de ontwerpbegroting 2023. Begin september 2022 stelt het AB van de VGGM de begroting 2023 en de bestemming van het resultaat 2021 vast.

b) Evaluatie
N.v.t.

Wat mag het kosten?
Effect op begroting
In de ontwerpbegroting 2023 van de VGGM staat een begrote bijdrage voor onze gemeente van € 180.601. De bijdrage 2023 stijgt voor het totaal van taken met € 19.251 ten opzichte van onze raming in onze meerjarenbegroting 2022-2025 (€ 161.350). De kosten zijn als volgt onder te verdelen.

Taak	**Verdeelsleutel**	**Nieuwe raming begroting Rozendaal 2023 o.b.v. Ontwerpbegroting VGGM 2023**	**Raming begroting Rozendaal 2023 (in meerjarenbegroting 2022-2025)**
Veiligheid (OOV en brandweer)	O.b.v. Gemeentefonds, cluster OOV	€ 118.593*	€ 103.000
Bevolkingszorg	O.b.v. # inwoners 1-1-'21	€ 1.674	€ 29.450
GGD	O.b.v. # inwoners 1-1-'21	€ 29.998	

JGZ	O.b.v. # jeugd 1-1-'21	€ 25.516	€ 28.900
Rijksvaccinatieprogramma	O.b.v. # jeugd 1-1-'21	€ 4.820	
Totaal		**€ 180.601**	**€ 161.350**

Tabel 1: begroting VGGM 2023, vergeleken met raming 2022

** zie de verder uitwerking in tabel 2, jaarschijf 2023*

Verdere uitwerking cluster Veiligheid (OOV en brandweer)

Effect nieuwe verdeelsleutel

Vorig jaar is door de deelnemende gemeenten een nieuwe systematiek afgesproken voor de verdeling van de kosten van brandweerzorg. De nieuwe systematiek, die gebaseerd is op de gemeentelijke uitkering voor brandweer en OOV uit het Gemeentefonds, pakt onder andere voor onze gemeente zeer ongunstig uit. Om het effect voor de nadeelgemeenten enigszins te dempen heeft het AB van de VGGM besloten tot een gefaseerde invoering. Door deze systematiek stijgt de jaarlijkse bijdrage van Rozendaal op dit onderwerp van € 82.000 in 2021 naar ruim € 160.000 in 2025 (n.b.: cijfers zoals opgenomen in onze begroting 2022-2025).

Component inflatie

Abusievelijk is de jaarlijkse component vorig jaar in de begroting niet meegenomen. We rekenen hier met € 4.000 per jaar, cumulatief. We corrigeren dat in de komende begroting.

Bedrijfsvoering

De nu voorgestelde versterking van de bedrijfsvoering (de € 1.5 mln.) betekent voor onze gemeente een toename van € 4.000 per jaar (structureel). Deze komt geheel terug in het cluster Veiligheid, maar de versterking van de bedrijfsvoering is zoals gezegd óók nodig in en draagt bij aan de bedrijfsvoering ten behoeve van het gezondheidsdeel van onze VGGM.

Dit alles leidt dan tot de volgende bijdragen voor het cluster Veiligheid.

Jaar	2021	2022	2023	2024	2025
Bijdrage Rozendaal cluster OOV en brandweer	€ 82.000	€ 95.000	€ 119.000	€ 127.000	€ 177.400

Tabel 2

Resultaatbestemming 2021

Het algemeen bestuur van de VGGM neemt in september tevens een besluit over de resultaatbestemming, met in achtneming van de zienswijzen van de gemeenten. Het voorstel voor de bestemming van het resultaat 2021 van € 1,7 mln. is als volgt:

- Functiewaardering GGD: € 478.000
- Afbouw bevolkingszorg: € 132.000
- Onderzoek bedrijfsvoering 2022: € 400.000

Als dit voorstel wordt overgenomen vloeit er ongeveer € 700.000 terug naar de gemeenten. Dat is ongeveer € 1 per inwoner. Het definitieve bedrag wordt verwerkt in de tweede Turap.

Het college van burgemeester en wethouders,

Boele Boelens,
gemeentesecretaris

Ester Weststeijn,
burgemeester

Bijlage(n)

1. Raadsbesluit ontwerpbegroting VVGM 2023
2. Brief aan VGGM met reactie (zienswijze)
3. Aanbiedingsbrief VGGM
4. Ontwerpbegroting VGGM 2023
5. Jaarverslag 2021 VGGM
6. Accountantsverslag 2021